

Tina Camí del Ventaiol

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Riera de Mura - Sant Esteve

Coordenades:

Latitud: 41.72993
Longitud: 1.89475
UTM Est (X): 408079
UTM Nord (Y): 4620382

Classificació

Número de fitxa 08182 - 244
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: El conjunt es troba en mal estat de conservació i en part enrunada
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL / 606 / Acord Ple Consell Comarcal del Bages / 24/07/2006
Número inventari Sí (IPA36280)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08181A0100000600000Z
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

La construcció se situa al marge esquerre del camí que duu al Ventaiol. Conjunt format per una tina i una barraca.

La part inferior de la tina es realitza amb pedra i morter de calç i amb l'interior recobert de rajoles de ceràmica envernissada amb un punt de curvatura. La part superior dels murs són fets amb pedra sense material d'unió on es localitza l'entrada a la tina. Aquesta, n'ha perdut la llinda i la part superior dels muntants. Sobre els murs s'estén el voladís, realitzat amb pedres més planes. La coberta feta amb el mètode d'aproximació de filades s'ha ensorrat parcialment i, sobre la mateixa, s'estén una capa de sorra i pedruscall. No es pot determinar la fondària del dipòsit amb exactitud, ja que presenta runa de la pròpia construcció a l'interior i no se n'ha trobat el broc.

Construcció amb una barraca de planta quasi circular de 2,20 m de diàmetre i adossada al cantó nord de la tina. Realitzada amb pedra seca i coberta de falsa cúpula, de la que en manquen les lloses superiors que en fan de clau. L'entrada presenta ambdós muntants verticals sobre els que recolzen dues llindes, una exterior de 90 cm de llargada per 30 d'amplada per 8 cm de gruix i una altra d'interior. La porta d'entrada és de 0,55 x 1,07 m d'alçada. El gruix de les parets és de 70 cm. A l'interior hi trobem un amagatall situat al nord-est. El broc de la tina no ha estat localitzat, probablement es troba dins la barraca colgat per la sorra.

Observacions:

Sortint del poble de Viladordis en direcció a la Casa de les Tines i continuarem el camí que ressegueix el Llobregat fins arribar a la riera de Mura, on prendrem el camí que la voreja riera amunt. Passarem per una esplanada de roca viva on se situa el conjunt de tines de Les Solanes, i seguint el camí veurem les tines Solitària i Transformada. Continuarem i prendrem el trencall a mà dreta que ens duria fins el Ventaiol. Passats uns 150 metres arribarem a una petita esplanada, on localitzem la tina a l'esquerra del camí.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarces i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes.

La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV.

A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb cairons envernissats de color vermellós.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de

les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet.

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

